

HANDLEIDING: INNOVATIEVE BEDRIJFSNETWERKEN

Versie – november 2015

Opmaak en indiening van een projectaanvraag:

aanvraagtemplate op:

<http://www.agentschapinnovorenenondernemen.be/clusters.html>

Uiterste indieningsdatum voor Expression of Interest (FASE 1):

dinsdag 15 december 2015 om 12u

Een projectaanvraag voor een Innovatief Bedrijfsnetwerk wordt elektronisch ingediend, inclusief verplichte intentiebrieven. De elektronische versie van de aanvraag wordt in pdf of als worddocument, bij voorkeur via e-mail, verstuurd naar clusters@iwt.be of kan ook op cd-rom aangeleverd worden. De mailgrootte is beperkt tot 10 MB en het verzenden van de e-mail gebeurt volledig onder de verantwoordelijkheid van de aanvrager. De ondertekende intentieverklaringen dienen ingescand en als pdf bezorgd te worden.

IWT – Innovatieve bedrijfsnetwerken
Ellipsgebouw
Koning Albert II-laan 35, bus 16
B-1030 Brussel
clusters@iwt.be

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	2
SAMENVATTENDE TABEL	3
1. SITUERING	4
2. CONTEXT VAN HET VLAAMSE CLUSTERBELEID	4
2.1. DOELSTELLINGEN VAN HET VLAAMS CLUSTERBELEID	4
2.2. KENMERKEN VAN VLAAMSE CLUSTERS	6
2.3. DOELGROEP VAN HET CLUSTERBELEID	6
3. PROGRAMMA VOOR INNOVATIEVE BEDRIJFSNETWERKEN	6
3.1. POSITIONERING EN KENMERKEN VAN INNOVATIEVE BEDRIJFSNETWERKEN	6
3.2. ACTIVITEITEN BINNEN EEN INNOVATIEF BEDRIJFSNETWERK	8
3.2.1. Clustercoördinatie.....	9
3.2.2. Activiteiten in het innovatief bedrijfsnetwerk.....	9
4. MODALITEITEN VAN DE OPROEP INNOVATIEVE BEDRIJFSNETWERKEN	10
4.1. AANVRAGER, BEGUNSTIGDE EN UITVOERDER	10
4.1.1. Aanvrager	10
4.1.2. Begunstigde en uitvoerder.....	10
4.2. DUUR, OMVANG, BEGROTING, SUBSIDIE EN COFINANCIERING	11
4.2.1. Duur en omvang.....	11
4.2.2. Projectbegroting	11
4.2.3. Subsidie.....	12
4.2.4. Cofinanciering	13
5. VERLOOP VAN DE PROJECTAANVRAAG	14
5.1. VOORBESPREKING	15
5.2. FASE 1: EXPRESSION OF INTEREST	15
5.2.1. Indienen aanvraag	15
5.2.2. Ontvankelijkheid en volledigheid	16
5.2.3. Evaluatie en beslissing	16
5.2.4. Evaluatiecriteria	16
5.3. FASE 2: VOLLEDIG AANVRAAGDOSSIER	17
5.3.1. Indienen aanvraag	17
5.3.2. Ontvankelijkheid en volledigheid	17
5.3.3. Evaluatie en beslissing	18
5.3.4. Evaluatiecriteria	18
5.4. NA DE BESLISSING	21
5.4.1. Bekendmaking van de beslissing.....	21
5.4.2. Start van het project	21
5.4.3. Opvolging van het project.....	21
5.4.4. Uitbetaling van de steun.....	21
5.5. GEHEIMHOUDING	21
BIJLAGEN	22
BIJLAGE 1: STEUNBARE ACTIVITEITEN VOLGENS ART. 27, STEUN AAN INNOVATIECLUSTERS, IN DE ALGEMENE GROEPSVRIJSTELLINGSVERORDENING	22
BIJLAGE 2 BOUWBLOKKEN VOOR CLUSTERS	23

SAMENVATTENDE TABEL

DOELSTELLINGEN INNOVATIEVE BEDRIJFSNETWERKEN (IBN)	Het ontsluiten van onbenut economisch potentieel en de realisatie van competitiviteitsverhogingen bij Vlaamse ondernemingen via een actieve en duurzame samenwerking tussen actoren
DOELGROEPBEDRIJVEN	Vlaamse ondernemingen met groeiambities, innovatiebewust, met internationale blik en openstaand voor samenwerking
AANVRAGERS	Organisatie met rechtspersoonlijkheid gemandateerd door minstens 10 representatieve Vlaamse ondernemingen
BEGUNSTIGDE	Een door de bedrijven aangeduide organisatie met rechtspersoonlijkheid
ROL BEDRIJVEN	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteunen de aanvraag via intentiebrieven • Sturen de clusterorganisatie aan en nemen actief deel aan de (samenwerkings)activiteiten binnen het IBN. • Zijn verantwoordelijk voor de benodigde cofinanciering
PROJECTDUUR	3 jaar
STEUN	Maximum 150 dzEUR per jaar (50%)
CO-FINANCIERING	50% op jaarbasis via bijdragen van de doelgroepbedrijven
KOSTENMODEL	Personeelskosten + overige kosten
STEUNBARE ACTIVITEITEN	Brede invulling van activiteiten gelinkt aan de clustercoördinatie
DOCUMENTENOVERZICHT	<ul style="list-style-type: none"> • Conceptnota Clusterbeleid • Handleiding • Aanvraagtemplate voor indienen EoI (FASE 1) • Aanvraagtemplate voor indienen volledig projectvoorstel (FASE 2) – <i>nog niet beschikbaar</i> • Template kostenmodel - <i>nog niet beschikbaar</i> • Clusterbesluit – <i>nog niet beschikbaar</i>

1. SITUERING

Agentschap Ondernemen (AO) in samenwerking met IWT¹ lanceert een eerste oproep voor steun aan innovatieve bedrijfsnetwerken (IBN) zoals bepaald in de conceptnota aan de Vlaamse Regering met betrekking tot het 'Clusterbeleid'². Clusters worden hierin gedefinieerd als samenwerkingsverbanden van een groep actoren/organisaties rond een specifiek thema of ontwikkeling.

Deze handleiding is bestemd voor indieners van een aanvraag voor een IBN. Consortia van ondernemingen, eventueel aangevuld met andere voor het netwerk relevante actoren, die via clusterwerking samen opportuniteiten willen aanpakken die voor economische stabiliteit en groei zorgen, kunnen via dit kanaal steun ontvangen van de Vlaamse Overheid.

2. CONTEXT VAN HET VLAAMSE CLUSTERBELEID

In een geglobaliseerde economie spelen clusters een belangrijke rol in het ondersteunen van duurzame economische groei. Succesvolle clusters hebben een zelfversterkende dynamiek die een ideale voedingsbodem vormen voor economische groei door innovatie, competentie-ontwikkeling, bedrijfsinvesteringen en het aantrekken van nieuwe ondernemingen. Het ontstaan en het succes van clusters wordt in sterke mate bepaald door enerzijds een gedragen visie en wil tot actieve samenwerking tussen clusterleden en anderzijds perspectief voor bedrijven dat deelname aan de cluster een concreet voordeel zal opleveren voor de realisatie van de individuele bedrijfsdoelstellingen.

Vele in Vlaanderen gevestigde ondernemingen zetten vandaag al actief in op samenwerking. Toch blijft er voor tal van ondernemingen nog een groot onbenut potentieel bestaan op vlak van de actieve en duurzame samenwerking. Vlaanderen wil via een specifiek clusterbeleid inzetten op onderneming-gedreven en performante clusters die nieuwe samenwerkingsverbanden tot stand brengen, bestaande samenwerkingsverbanden tussen ondernemingen verder kunnen versterken dan wel bestaande drempels voor samenwerking wegwerken. Vlaanderen ziet het clusterbeleid als een belangrijke hefboom om de positie van haar ondernemingen in de regionale en internationale markt te versterken. Het clusterbeleid vormt één van de onderdelen van het economie en innovatiebeleid en is aldus complementair aan het reguliere steuninstrumentarium voor (individuele) ondernemingen.

2.1. DOELSTELLINGEN VAN HET VLAAMS CLUSTERBELEID

Het clusterbeleid in Vlaanderen heeft als doelstelling het ontsluiten van onbenut economisch potentieel en de realisatie van competitiviteitsverhogingen bij Vlaamse ondernemingen via een actieve en duurzame samenwerking tussen actoren. Competitiviteitsverhoging wordt omschreven als het realiseren van een sterkere positie op de regionale en internationale markt door de Vlaamse ondernemingen. Clusters met een directe economische meerwaarde voor Vlaamse ondernemingen kunnen hierbij eveneens bijdragen aan de oplossing van maatschappelijke uitdagingen.

Clusterwerking dient er toe te leiden dat er binnen de cluster en tussen de clusterleden een actieve en duurzame samenwerking tot stand komt, die als katalysator werkt voor de

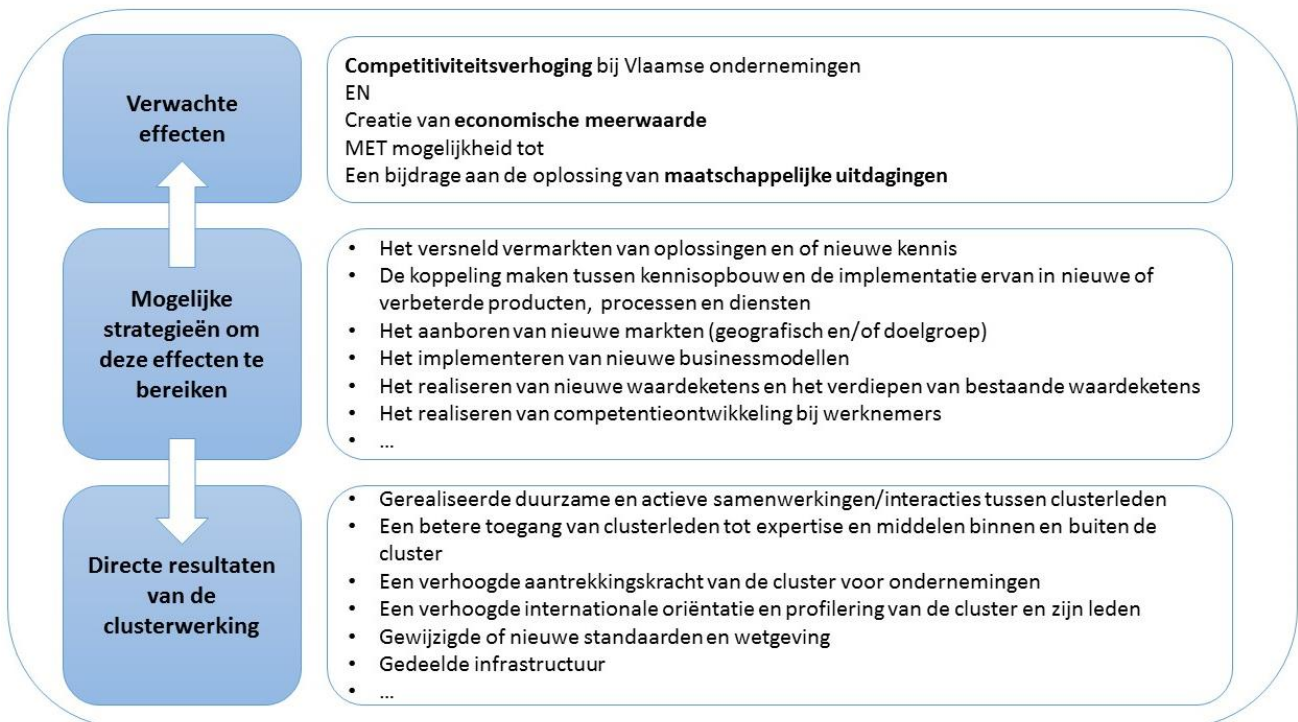
¹ Vanaf 1 januari 2016 samengevoegd tot Agentschap Innoveren en Ondernemen (AIO).

² Conceptnota Vlaams clusterbeleid (VR2015 1707 DOC.0842/1TER)

competitiviteitsverhoging. Zoals nader uitgewerkt in figuur 1 kan de competitiviteitsverhoging naargelang de cluster gerealiseerd worden door een mix van verschillende strategieën te volgen. Louter illustratief kunnen clusters hierbij bijvoorbeeld inzetten op zowel het creëren van toegang tot nieuwe markten als het versneld vermarkten van oplossingen en of nieuwe kennis. Andere mogelijke strategieën zijn competentie-ontwikkeling bij werknemers, het realiseren van nieuwe waardeketens, ...

Er wordt verwacht dat de clusterwerking tot directe resultaten leidt. Het type van en de termijn waarop directe resultaten behaald worden is clusterafhankelijk en zal ondermeer bepaald worden door de gevolgde strategieën. De directe resultaten dienen finaal te leiden tot zowel duurzame competitiviteits-verhoging als duurzame economische meerwaarde voor Vlaanderen. De economische meerwaarde kan hierbij de vorm aannemen van investeringen, jobcreatie, verhoogde export, omzetsstijgingen, kostenreductie, ...

Figuur 1: Doelstellingen van het clusterbeleid

2.2. KENMERKEN VAN VLAAMSE CLUSTERS

Ongeacht de schaal, het ambitieniveau en de tijdshorizon van de initiatieven worden volgende kenmerken als belangrijk beschouwd voor de door het Vlaamse clusterbeleid beoogde clusters :

- Actieve betrokkenheid en sturing door de ondernemingen;
- Actieve en duurzame samenwerking als rode draad door de werking van de cluster;
- Gedragen visie en actieplan op maat van en opgesteld door clusterleden;
- Excellente clusterorganisatie die optreedt als facilitator en vertegenwoordiger van de clusterleden;
- Clusters richten zich op het wegwerken van gemeenschappelijke drempels en onbenutte gemeenschappelijke business-opportunities;
- Clusters maken de koppeling tussen kennisopbouw en vermarkten en implementeren van nieuwe kennis;
- Clusters hebben een internationale oriëntatie.

De rol van de clustermanager is van groot belang voor het welslagen van een cluster. Het is dan ook cruciaal dat deze persoon relevante ervaring heeft in het doen samenwerken van bedrijven en samen met zijn team van een groot vertrouwen geniet van de clusterleden.

2.3. DOELGROEP VAN HET CLUSTERBELEID

De primaire doelgroep voor het clusterbeleid zijn consortia van Vlaamse ondernemingen met groeiambities, innovatiebewust, met internationale blik en openstaand voor samenwerking met andere ondernemingen en kenniscentra, zowel voor de realisatie van hun individuele bedrijfsdoelstellingen als voor het bijdragen aan een competitiviteitsverhoging bij een grote groep van Vlaamse ondernemingen.

Deze primaire doelgroep treedt op als trekker voor de clusterwerking, maar zal waar nodig en/of mogelijk ook de andere ondernemingen uit het relevante waardenetwerk betrekken bij de clusterwerking. Het is aldus een ambitie van elke cluster om op termijn een grote groep ondernemingen met (potentiële) activiteiten in het domein waarop de clusterleden actief zijn te mobiliseren. Idealiter zet een cluster ook minder- en niet-innovatiegerichte ondernemingen/kmo's aan om aansluiting te vinden bij de cluster en om actief betrokken te worden bij de clusterwerking.

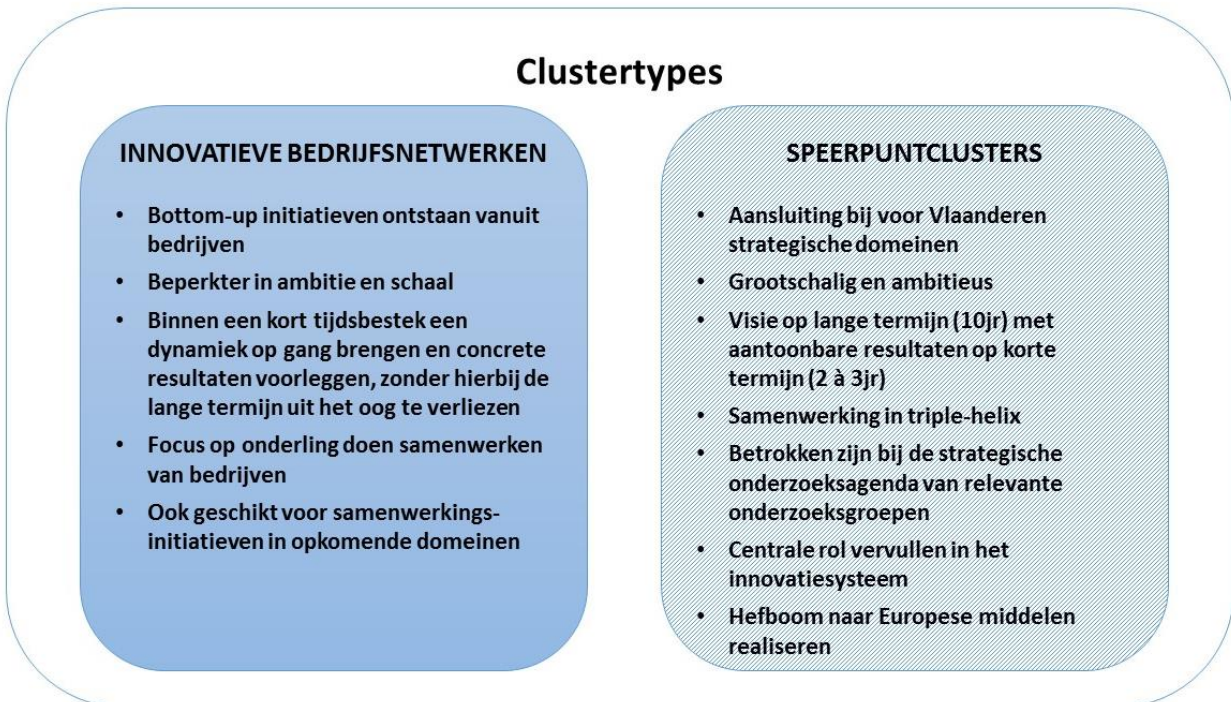
Naast de ondernemingen kunnen andere relevante organisaties zoals federaties, kapitaalverschaffers, kennisinstellingen of onderzoeksorganisaties net zoals de overheid een rol spelen in de cluster.

3. PROGRAMMA VOOR INNOVATIEVE BEDRIJFSNETWERKEN

3.1. POSITIONERING EN KENMERKEN VAN INNOVATIEVE BEDRIJFSNETWERKEN

Het Vlaams clusterbeleid onderscheidt twee types van clusters (figuur 2). Het zwaartepunt van het clusterbeleid ligt bij een beperkt aantal speerpuntclusters die aansluiten bij voor Vlaanderen strategische domeinen. Daarnaast wordt met de innovatieve bedrijfsnetwerken ruimte gegeven aan andere beperktere clusterinitiatieven met een beloftevol potentieel waar een actief samenwerkingsmodel tussen ondernemingen essentieel is om competitiever te worden.

Figuur 2: Kenmerken van innovatiebedrijfsnetwerken en speerpuntclusters

Deze oproep heeft specifiek betrekking op de innovatieve bedrijfsnetwerken. Specifiek voor deze IBN's geldt dat ze dienen opgezet te worden door en voor samenwerkingsverbanden van Vlaamse bedrijven (bottom-up). De bedrijven vormen de kern van het innovatief bedrijfsnetwerk, waarbij zowel de representativiteit van de bedrijven als de betrokkenheid van kmo's van belang zijn bij de samenstelling. Binnen de clusterwerking dient een sterke nadruk te liggen op het onderling doen samenwerken van clusterleden, in het bijzonder de ledenbedrijven, om de beoogde competitiviteitsverhoging te realiseren. Een actieve betrokkenheid van de deelnemende bedrijven, zowel in de aanloop naar de aanvraag als de uiteindelijke clusterwerking is dan ook cruciaal voor het welslagen van deze innovatieve bedrijfsnetwerken.

IBN's hebben een tijdshorizon van 3 jaar. Er wordt van deze clusters verwacht dat ze binnen dit tijdsbestek enerzijds een dynamiek op gang brengen tussen de clusterleden en anderzijds concrete resultaten voorleggen die leiden tot competitiviteitsverbetering en economische meerwaarde bij de doelgroep. Het is hierbij van belang dat een evenwicht nagestreefd wordt tussen enerzijds de korte termijn resultaten en anderzijds de langere termijn horizon.

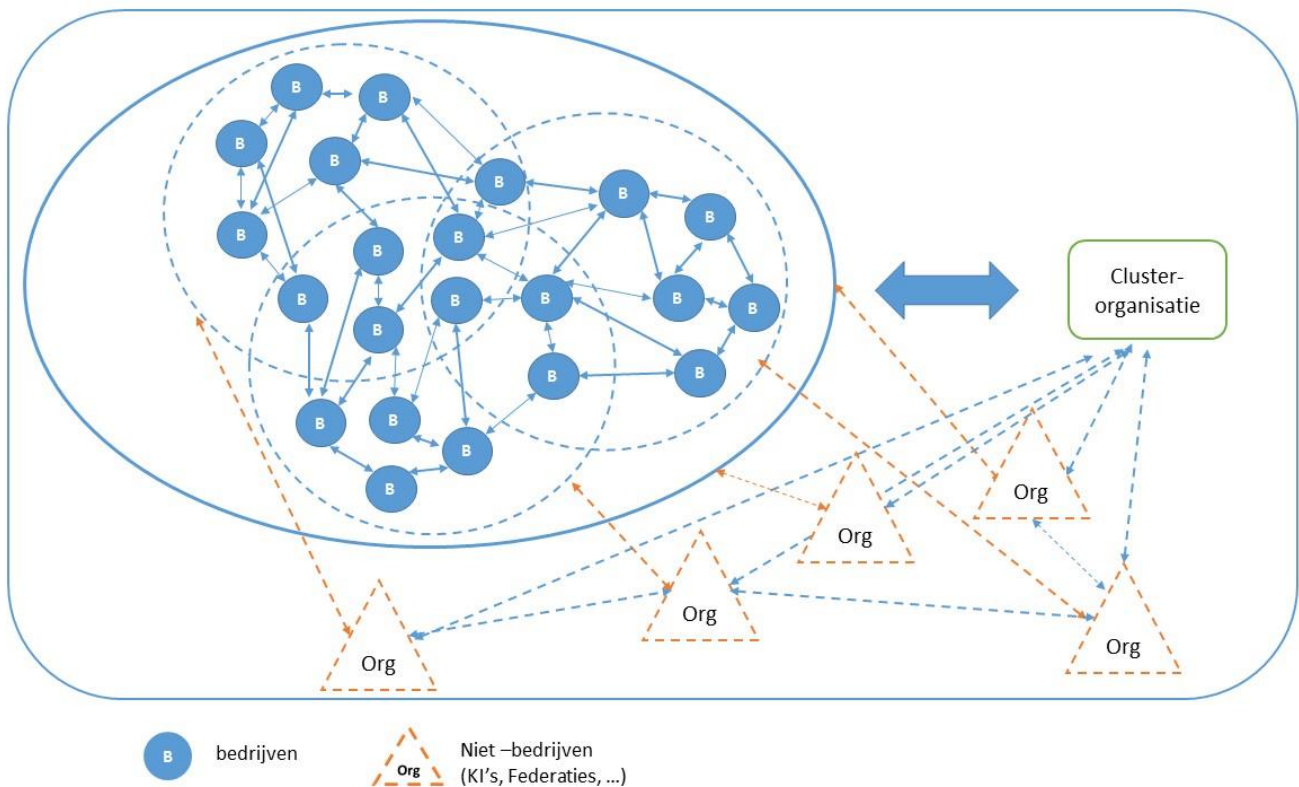
Het aantal betrokken bedrijven varieert naargelang de aard en de focus van het innovatief bedrijfsnetwerk. Startende samenwerkingsverbanden met minstens 10 bedrijven met een duidelijk perspectief en ambitie in groei van het ledenaantal komen (ook) in aanmerking als IBN³. Dit maakt het kanaal van IBN's ook geschikt voor clusterinitiatieven in opkomende domeinen.

Voor de coördinatie van de clusterwerking duiden de bedrijven een clusterorganisatie aan die tijdens het project zal optreden als vertegenwoordiger en facilitator van het innovatief bedrijfsnetwerk.

³ Om een succesvolle clusterwerking en voldoende samenwerkingsopportuniteiten te garanderen blijken typisch minimaal 30 tot 50 actieve clusterleden nodig te zijn (Clusterforum.org, 2006, http://www.interreg4c.eu/uploads/media/pdf/2_Cluster_Management_Guide_CLOE.pdf).

Naast het bevorderen en faciliteren van de interactie tussen de clusterleden dient de clusterorganisatie tijdens het project zelf zeer sterk in interactie te gaan met de clusterleden en de overheid. Voor een IBN geldt dat deze clusterorganisatie kleinschalig is. Typisch gaat het hierbij om 2 à 3 VTE. Om het ondernemingsgedreven karakter van de cluster te garanderen zullen de ledenbedrijven een belangrijke rol opnemen in de aansturing van de clusterorganisatie en bij uitbreiding van het volledig innovatief bedrijfsnetwerk.

Figuur 3: Werkingsmodel van innovatieve bedrijfsnetwerken

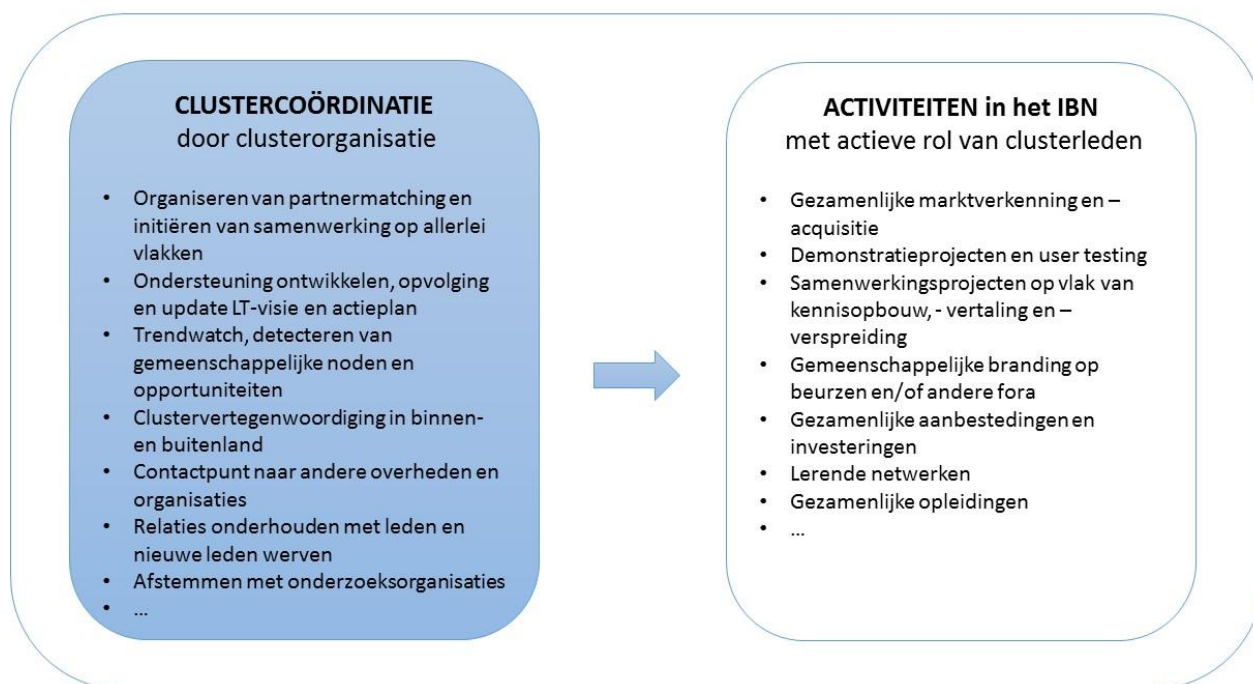
Zoals blijkt uit figuur 3 kunnen naast de bedrijven andere relevante organisaties zoals federaties, kapitaalverschaffers, kennisinstellingen, onderzoeksorganisaties of overheidsactoren eveneens deel uitmaken van innovatieve bedrijfsnetwerken. De deelname van deze andere actoren dient steeds bekeken te worden vanuit hun mogelijke bijdrage aan de competitiviteitsverbetering en de creatie van de economische meerwaarde bij de Vlaamse bedrijven. Het is hierbij zeker niet de bedoeling dat deze actoren de sturing van de cluster overnemen van de bedrijven.

Het innovatieve bedrijfsnetwerk dient per definitie open van karakter te zijn wat betekent dat individuele bedrijven of andere organisaties niet mogen uitgesloten worden als lid van de cluster of zijn activiteiten. Dit betekent echter niet dat alle bedrijven die lid zijn van het IBN bij alle activiteiten betrokken dienen te worden. Clusterleden nemen enkel deel aan de voor hen relevante activiteiten of projecten die binnen het IBN tot stand komen.

3.2. ACTIVITEITEN BINNEN EEN INNOVATIEF BEDRIJFSNETWERK

De activiteiten die plaatsvinden binnen een innovatief bedrijfsnetwerk kunnen opgesplitst worden tussen enerzijds de clustercoördinatie door de clusterorganisatie en anderzijds het geheel van activiteiten tussen clusterleden die binnen het innovatief bedrijfsnetwerk plaatsvinden (figuur 4). Deze oproep voor innovatieve bedrijfsnetwerken betreft enkel de steun voor de clustercoördinatie.

Figuur 4: Activiteiten innovatief bedrijfsnetwerk

3.2.1. Clustercoördinatie

De activiteiten met betrekking tot de door de clusterorganisatie uitgevoerde clustercoördinatie, zijn van uiteenlopende aard naargelang de concrete probleemstelling van het project en/of de noden van de clusterleden (zie figuur 4). Deze activiteiten zijn ter ondersteuning van en complementair aan de ruimere activiteiten die voortvloeien uit de uitrol van het actieplan van het IBN.

Voor de gesteunde activiteiten binnen de clustercoördinatie geldt de beperking dat ze dienen onder te brengen zijn bij de steunbare activiteiten onder de modaliteiten voor steun aan innovatieclusters binnen de in Europa geldende staatsteunregels van de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (bijlage 1). Gezien de focus van de innovatieve bedrijfsnetwerken op samenwerkingen tussen clusterleden is het evenmin de bedoeling dat de activiteiten van de clusterorganisatie in hoofdzaak gericht zijn op 1 op 1 diensten met bedrijven en/of collectieve kennisverspreiding naar innovatievolgers.

De door de clusterorganisatie uitgevoerde activiteiten in het kader van de gesubsidieerde clusterwerking/clustercoördinatie dienen steeds additioneel te zijn aan de markt (niet-marktverstoring). Voor niet-gesubsidieerde activiteiten dient de clusterorganisatie haar diensten en of taken te factureren tegen marktprijs conform de Europese regelgeving. Als er geen marktprijs voorhanden is, moet de organisatie haar diensten leveren tegen een prijs die de volledige kosten dekt en een redelijke marge omvat.

3.2.2. Activiteiten in het innovatief bedrijfsnetwerk

Als activiteiten binnen de innovatieve bedrijfsnetwerken komen een breed scala van activiteiten in aanmerking. Een innovatief bedrijfsnetwerk bepaalt zelf in functie van de vooropgestelde doelstellingen welke activiteiten plaats zullen vinden binnen het innovatieve bedrijfsnetwerk voor en

door de clusterleden. Wel moet de klemtoon van deze activiteiten liggen op samenwerkingsinitiatieven met valorisatiepotentieel bij Vlaamse ondernemingen.

Daar waar de clustercoördinatie een specifieke taak is van de clusterorganisatie wordt de uitvoering van de activiteiten in het IBN toegewezen aan de meest geschikte partij. Dit betekent enerzijds dat de clusterorganisatie niet elk van deze activiteiten uitvoert en dat anderzijds individuele clusterleden ook als uitvoerder van bepaalde taken kunnen optreden. In functie van het type kan voor steun aan deze activiteiten van innovatieve bedrijfsnetwerken bij de Vlaamse overheid beroep gedaan worden op reguliere steunmaatregelen bij AIO of andere agentschappen. Voor de ondersteuning van de activiteiten binnen een innovatief bedrijfsnetwerk, zullen ter illustratie voor volgende categorieën van activiteiten reguliere steuninstrumenten ter beschikking gesteld worden:

- (i) Cluster als lerend netwerk (AIO);
- (ii) Internationalisering van clusters (FIT);
- (iii) Kennisopbouw en –valorisatie bij clusters (AIO);
- (iv) Investerings (AIO);
- (v) Specifieke / uitzonderlijke clusteractiviteiten (AIO);

Meer details over de specifieke invulling van de categorieën zijn terug te vinden in bijlage 2.

4. MODALITEITEN VAN DE OPROEP INNOVATIEVE BEDRIJFSNETWERKEN

De selectie van innovatieve bedrijfsnetwerken gebeurt in twee opeenvolgende selectiefases. In een eerste fase worden de aanvragers gevraagd om op basis van een beknopt projectvoorstel een Expression of Interest (Eoi) in te dienen. Na een preselectie zullen enkel de meest kansrijke projectvoorstellen in de tweede fase een volledig aanvraagdossier kunnen indienen.

In dit hoofdstuk worden de modaliteiten van deze oproep toegelicht. Meer details over de procedure en de tijdslijn van de oproep zijn terug te vinden in hoofdstuk 5. Verloop van de projectaanvraag.

4.1. AANVRAGER, BEGUNSTIGDE EN UITVOERDER

4.1.1. Aanvrager

Een project voor innovatieve bedrijfsnetwerken wordt aangevraagd door een organisatie met rechtspersoonlijkheid die gemandateerd is door minstens 10 bedrijven.

De mandatering van de aanvrager gebeurt via de vereiste intentiebrieven. Meer details hierover zijn terug te vinden in 5.2.1.

4.1.2. Begunstigde en uitvoerder

Voor de uitvoering van het project mandateert de groep van bedrijven een clusterorganisatie die optreedt als facilitator en vertegenwoordiger van de clusterleden. Het is de clusterorganisatie die de begunstigde (= contractant) is van het project.

Kader 1: Aandachtspunten met betrekking tot de begunstigde clusterorganisatie en uitvoerder

Clusterorganisaties dienen over **rechtspersoonlijkheid** te beschikken. Er is echter **geen verplichting** om voor de uitvoering van een project steeds een **nieuwe rechtspersoon** op te richten. Een nieuwe rechtspersoon die optreedt als begunstigde dient ten laatste bij aanvang van het project opgericht te zijn.

Een bestaande organisatie die optreedt als **host-organisatie** voor de clusterorganisatie zal dienen aan te tonen dat:

- (i) ze over de juiste **competenties en track record** beschikt om op te treden als vertegenwoordiger van de ledenbedrijven;
- (ii) er **geen risico op overlap** is tussen de activiteiten als clusterorganisatie voor het IBN en de **reguliere activiteiten** van de host-organisatie;
- (iii) ze zich **onafhankelijk en neutraal** opstelt tegenover de clusterleden. De statuten en beheersorganen van de **host-organisatie** mogen **niet belemmerend** werken voor de **toegang van nieuwe leden** tot het innovatieve bedrijfsnetwerk⁴;
- (iv) er voldoende garanties zijn inzake de **financiële transparantie**, wat moet toelaten om de financiële stromen die betrekking hebben op het IBN te onderscheiden van de reguliere financiële stromen van de host-organisatie.

Typisch is de begunstigde clusterorganisatie ook de uitvoerder van het project. In sommige gevallen en nadat de noodzaak aangetoond wordt kan de begunstigde clusterorganisatie echter beroep doen op een onderaannemer om de clustercoördinatie op zich te nemen en/of om specifieke expertise en competentie in te brengen in het project.

Wanneer beroep gedaan wordt op onderaannemers betaalt de begunstigde de marktprijs of vergoedt de volledige kosten vermeerderd met een redelijke marge. Het is in eerste instantie aan de onderaannemer om te waken over correcte toepassing van de marktprijs voor de geleverde prestatie. Er dient bij de eventuele inzet van onderaannemers ook steeds nagegaan worden of men al dan niet de regels van openbare aanbesteding moet volgen.

4.2. DUUR, OMVANG, BEGROTING, SUBSIDIE EN COFINANCIERING

4.2.1. Duur en omvang

Innovatieve bedrijfsnetwerken hebben een looptijd van 3 jaar en kunnen in principe niet verlengd worden.

De omvang dient in verhouding te staan met de na te streven doelstellingen en activiteiten, de grootte van de te bereiken doelgroep en de economische meerwaarde die vooropgesteld wordt.

4.2.2. Projectbegroting

De projectbegroting dient uit te gaan van een maximale kostenefficiëntie in verhouding tot de beoogde resultaten en effecten. Een projectbegroting wordt per projectjaar opgesteld.

⁴ Het kan hierbij niet opgelegd worden door de host-organisatie dat de leden van het innovatief bedrijfsnetwerk verplicht ook lid dienen te worden van deze organisatie.

De projectbegroting is gebaseerd op de reële kost. Volgende kostentypes worden in aanmerking genomen voor steun:

- (i) **DIRECTE PERSONEELSKOSTEN**: personeelskosten die rechtstreeks gekoppeld zijn aan de uitvoering van het project;
- (ii) **DIRECTE OVERIGE KOSTEN**: niet-personeelskosten die rechtstreeks toewijsbaar zijn aan het project (WERKING, maximum 20.000 EUR per ingezet mensjaar);
- (iii) **INDIRECTE OVERIGE KOSTEN**: reële kosten die nodig zijn voor de uitvoering van het project maar die niet rechtstreeks toewijsbaar zijn aan het project (OVERHEAD, maximum 20.000 EUR per ingezet mensjaar);
- (iv) **GROTE ONDERAANNEMINGEN** (uitzonderlijk en te motiveren): kosten voor de uitvoering van welomschreven taken of diensten in het project die uitgevoerd worden door derden (> 8.500 EUR);
- (v) **GROTE KOSTEN** (uitzonderlijk en te motiveren): grote kosten die uit de directe overige kosten gelicht worden.

Er zal een Excel-template en toelichtingsdocument beschikbaar zijn om de begroting op te maken. Het gebruik ervan is verplicht.

Organisaties die niet (100%) BTW-plichtig zijn, kunnen het gedeelte van de niet-recupereerbare BTW mee opnemen in hun projectbegroting. Voor alle activiteiten die de aanvragers niet zelf uitvoeren, dienen de prestaties gefactureerd te worden.

Personeelsinzet

Er wordt van de clustermanager, verwacht dat hij het beheer van het innovatief bedrijfsnetwerk als hoofdplicht heeft. Individuele bedrijven hebben ook de mogelijkheid om personeel via een significante detachering ter beschikking stellen van de uitvoerende clusterorganisatie.

Gescheiden interne boekhouding voor clusterorganisatie.

De begunstigde clusterorganisatie verbindt zich ertoe de kosten en financiering van de door hen buiten dit project uitgeoefende economische en niet-economische activiteiten duidelijk te onderscheiden van de binnen het IBN-project gesteunde activiteiten.

4.2.3. Subsidie

De subsidie voor IBN's wordt berekend als een percentage van de in aanmerking komende kosten. Het steunpercentage bedraagt 50% met een maximum toegekende subsidie van 150.000 EUR per jaar (maximum 450.000 EUR over de volledige looptijd van 3 jaar).

De finaal uitbetaalde subsidie staat in verhouding tot de voortgang van het project en de verzamelde cofinanciering. Dit betekent dat voor elke euro cofinanciering een euro subsidie uitbetaald zal worden.

De subsidie wordt toegekend onder het clusterbesluit⁵ conform de modaliteiten voor steun aan innovatieclusters binnen de in Europa geldende staatssteunregels van de algemene groepsvrijstellingsverordening⁶.

4.2.4. Cofinanciering

Met een steunpercentage van 50% dienen de innovatieve bedrijfsnetwerken op jaarbasis het equivalent van het toegekende jaarlijkse steunbedrag (max. 150 dzEUR) aan cofinanciering te verzamelen. Enkel directe bijdragen van ondernemingen komen in aanmerking voor de berekening van deze cofinanciering. Volgende types van directe bijdragen van ondernemingen worden in aanmerking genomen:

- (i) Cash bijdragen onder de vorm van lidgelden/sponsoring van individuele ondernemingen die lid zijn van de cluster;
- (ii) Projecteigen inkomsten uit activiteiten van de cluster;
- (iii) In kind bijdragen onder de vorm van kosten van ondernemingen voor aan de cluster geleverde goederen en diensten.

Kader 2: Aandachtspunten met betrekking tot de cofinanciering

Er wordt een goede spreiding van de cofinanciering over de clusterleden gevraagd waarbij rekening gehouden wordt met de draagkracht van de individuele leden. Voor kmo's kan een verschillend tarief gehanteerd worden dan voor grote ondernemingen.

Volgende bijdragen worden NIET in rekening genomen als cofinanciering:

- Bijdragen van organisaties die beroep doen op de modaliteiten en steunregelingen gericht op onderzoeksorganisaties (bv. universiteiten, hogescholen, SOC's, ...);
- Verplichte wettelijke bijdragen van collectieve onderzoekscentra;
- Algemene ledenbijdragen van federaties die niet specifiek in functie van de clusterwerking verworven zijn;
- Bijdragen van organisaties die een Dienst Algemeen Belang of een Dienst Algemeen Economisch Belang leveren;
- Bijdragen van publieke of semipublieke actoren (lokale besturen, provinciale ontwikkelingsmaatschappijen, intercommunales, ...).

De cash bijdragen van bedrijven vormen in principe de grootste/belangrijkste cofinancieringsbron voor innovatieve bedrijfsnetwerken terwijl cofinanciering uit projecteigen inkomsten en/of in kind bijdragen ondergeschikt en aanvullend dienen te zijn. Voor de eventuele 'in kind bijdragen' geldt dat het dient te gaan om significante diensten of goederen die door individuele ledenbedrijven worden geleverd aan het IBN. Eventuele detacheringen van personeel van de ledenbedrijven naar de clusterorganisatie kunnen aldus meegerekend worden als cofinanciering in tegenstelling tot

⁵ De Vlaamse Regering nam op 30 oktober 2015 een principiële beslissing met betrekking tot het clusterbesluit dat het wettelijk kader vormt voor steun aan clusters in Vlaanderen. In functie van de adviezen die ingewonnen worden zal een finale beslissing genomen worden in 2016.

⁶ Op basis van Art. 27 in de Algemene Groepsvrijstellingsverordening is het mogelijk om innovatieclusters voor een maximale periode van 10 jaar te ondersteunen tegen een gemiddeld steunpercentage van 50%. Het maximale steunbedrag per innovatiecluster bedraagt 7,5 miljoen EUR over deze periode van 10 jaar.
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0651&from=EN>

bijvoorbeeld detacheringen uit niet-bedrijven en/of de kosten van bedrijven voor deelname aan bijeenkomsten of activiteiten van het IBN.

De kosten voor geleverde goederen en diensten (in kind bijdragen) dienen opgenomen te worden in de projectbegroting. Wanneer deze kosten verrekend worden in de cofinanciering dienen ze door middel van facturatie (incl. BTW) terug te vinden zijn in de boekhouding van zowel de uitvoerder als het bedrijf dat de goederen/diensten aanlevert.

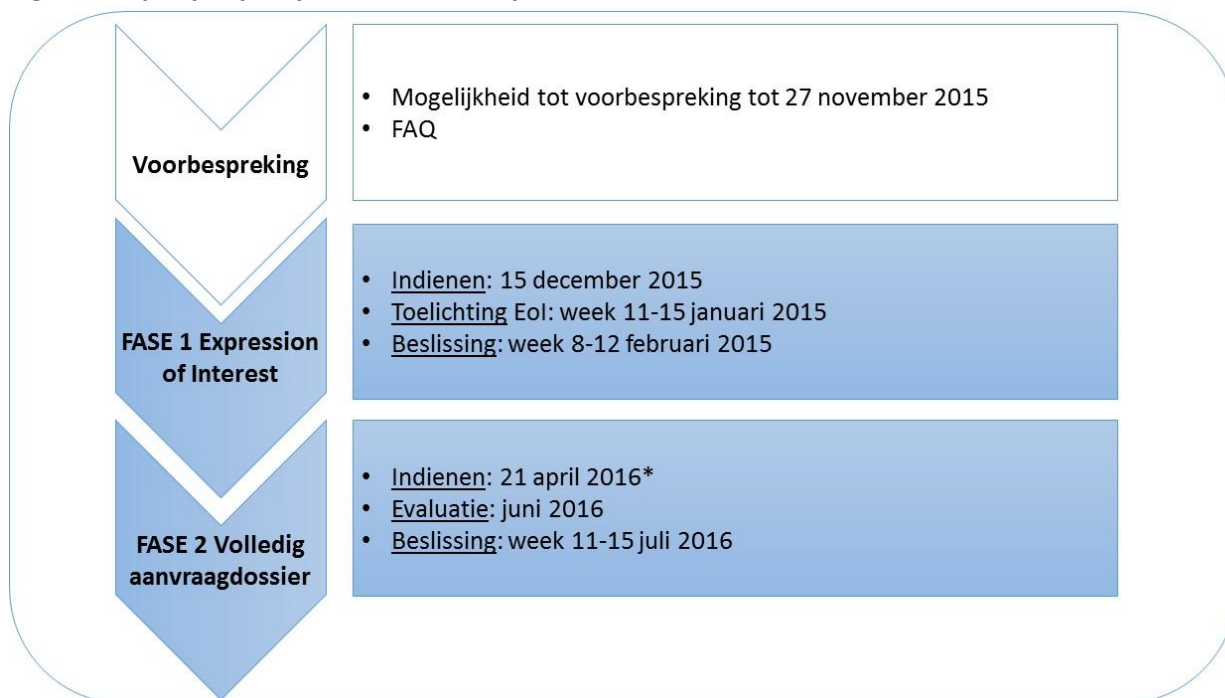
De wijze waarop het innovatieve bedrijfsnetwerk de 50% cofinanciering zal invullen, maakt deel uit van de evaluatie van de projectaanvraag. Er dient hiervoor bij de indiening van het volledige projectvoorstel een sluitend financieel plan te worden opgesteld voor de volledige periode van 3 jaar.

5. VERLOOP VAN DE PROJECTAANVRAAG

De selectie van innovatieve bedrijfsnetwerken gebeurt in twee opeenvolgende selectiefases. Fase 1 heeft betrekking op een Expression of Interest (Eoi), waarbij op basis van een beknopt projectvoorstel een preselectie wordt uitgevoerd zodat enkel de meest kansrijke projectvoorstellen het verdere selectieproces in fase 2 doorlopen. In fase 2 wordt op basis van een volledig aanvraagdossier een definitieve beslissing genomen over de te steunen innovatieve bedrijfsnetwerken.

In beide fases wordt een projectvoorstel in het Nederlands ingediend. Voor zowel de inhoudelijke projectaanvraag als de opmaak van de projectbegroting dienen de op de website voorziene template gebruikt te worden. De hoofdaanvrager ontvangt in elke fase een bericht (e-mail) van de goede ontvangst van zijn aanvraag.

Figuur 5: Tijdslijn oproep Innovatief bedrijfsnetwerk

*datum onder voorbehoud

5.1. VOORBESPREKING

Voorafgaand aan de indiening van de Eol kan een voorbespreking aangevraagd worden bij AO/IWT. Tijdens een voorbespreking wordt advies gegeven over o.a. het opstellen van de aanvraag, de aanvaardbare kosten, de ontvankelijkheids- en selectiecriteria, enz. Aanvragen tot voorbespreking richt u via mail aan clusters@iwt.be met een korte omschrijving van de probleemstelling/thema waarop het innovatief bedrijfsnetwerk zich zal focussen en de eventuele vragen.

Op de AIO-website zal een FAQ voorzien worden waar aanvragers vragen/antwoorden over de clusters kunnen raadplegen.

5.2. FASE 1: EXPRESSION OF INTEREST

5.2.1. Indienen aanvraag

Aanvragers worden gevraagd om in deze eerste fase op basis van een korte beschrijving (max 5 blz) de belangrijkste aspecten van het projectvoorstel te beschrijven aan de hand van de aanvraagtemplate. Het is niet de bedoeling dat alle aspecten van de projectaanvraag al in deze fase in detail uitgewerkt zijn. Zo wordt bij de Eol nog geen in detail uitgewerkt werkplan of projectbegroting gevraagd.

Aanvragen voor FASE 1 dienen ten laatste op dinsdag 15 december om 12u bezorgd te worden op het mailadres clusters@iwt.be.

Naast het inhoudelijk projectvoorstel wordt bij de indiening van de Eol een bewijs van gedragenheid door de bedrijven gevraagd aan de hand van minstens 10 ondertekende intentiebrieven door een representatieve groep van Vlaamse bedrijven.

Kader 6: Aandachtspunten met betrekking tot de intentiebrieven

- Er worden enkel ondertekende intentiebrieven van individuele bedrijven in rekening genomen.
- De intentiebrieven omvatten minstens:
 - o Naam van de onderneming;
 - o Ondernemingsnummer;
 - o Contactpersoon binnen de onderneming;
 - o Mandatering van de aanvrager;
 - o Kennisname van Eol en intentie tot medewerking aan uitwerken volledig projectvoorstel;
 - o Kennisname van cofinancieringsprincipes IBN;
 - o Persoonlijke motivering van deelname.
- Volgende aanvullende elementen versterken de mate van gedragenheid van het projectvoorstel:
 - o Eventuele toezegging van financieel engagement;
 - o Eventuele rol/taak bij de uitvoering van het project.

5.2.2. Ontvankelijkheid en volledigheid

Voorafgaand aan de inhoudelijke evaluatie van de Eol's wordt een ontvankelijkheids- en volledigheidanalyse uitgevoerd. De formele ontvankelijkheidscriteria in fase 1 zijn:

- de Eol is ingediend ten laatste op de sluitingsdatum van de oproep;
- de projectaanvraag bevat minstens 10 ondertekende intentiebrieven van individuele Vlaamse bedrijven die de projectaanvraag ondersteunen, inclusief het mandaat om op te treden als aanvrager.

Het AIO kan contact opnemen met de aanvrager tijdens de ontvankelijkheids- en volledigheidanalyse om de aanvraag te vervolledigen binnen de 10 werkdagen. De projecten die niet-ontvankelijk worden bevonden, nemen niet deel aan de verdere evaluatie- en selectieprocedure en krijgen hiervan een aparte melding. De ontvankelijkheidscriteria blijven gelden tijdens de ganse behandelingsprocedure.

5.2.3. Evaluatie en beslissing

Voor de inhoudelijke evaluatie van de Eol krijgen de aanvragers de mogelijkheid om tijdens een gesprek met medewerkers van AIO het projectvoorstel kort mondeling toe te lichten en eventuele vragen te beantwoorden. Deze gesprekken vinden plaats in de week van 11-15 januari 2016. Bij de ontvangstmelding zal, onder voorwaarde dat de projectaanvraag ontvankelijk is, de exacte datum en tijdstip van dit gesprek meegedeeld worden.

Op basis van de in het aanvraagdossier beschikbare informatie en de mondelinge toelichting door de aanvragers wordt vervolgens door het beslissingscomité van het Fonds voor Flankerend Economisch en Innovatiebeleid een beslissing genomen over het al dan niet doorgaan naar de 2e selectiefase. Het is hierbij ook mogelijk dat het beslissingscomité aan aanvragers van overlappende initiatieven of sterk complementaire voorstellen de voorwaarde oplegt om in de volgende fase een gemeenschappelijk projectvoorstel uit te werken.

De aanvragers worden door AIO op de hoogte gebracht van de beslissing door het beslissingscomité. Hierbij wordt zowel voor de positieve als de negatieve aanvragen een toelichting bij de besluitvorming gegeven. Voor de aanvragen die in de volgende fase een volledig dossier mogen indienen, kunnen aanvullend ook aanbevelingen en of specifieke aandachtspunten geformuleerd worden.

Na de selectie door het beslissingscomité zal de samenvatting van de geselecteerde Eol's bekendgemaakt worden op de AIO-website. Dit moet eventuele geïnteresseerde bedrijven en/of andere actoren toelaten om aansluiting te zoeken bij voorstellen die doorgaan naar de tweede fase.

5.2.4. Evaluatiecriteria

De Eol's worden beoordeeld op basis van de volgende vier criteria:

- **Voortraject:** In aanloop naar de aanvraag vond interactie plaats tussen/met bedrijven uit de doelgroep en werden de noden en ontbrekende schakels in het netwerk vastgesteld.
- **Noodzaak:** De voorgestelde clusterwerking toont aan dat er voldoende differentiatie is ten opzichte van eventuele bestaande werking en/of activiteiten. Er is geen of weinig kans op overlap van het vooropgestelde IBN ten opzichte van bestaande initiatieven en actoren.

- **Representativiteit:** De bij de Eol initiatief betrokken bedrijven en andere actoren zijn voldoende representatief voor de doelgroep en voor het behalen van de vooropgestelde doelstellingen.
- **Samenwerking:** Uit het voorstel blijkt dat het onderling doen samenwerken van clusterleden centraal staat in de clusterwerking. De Eol bevat een waardevolle aanzet van aanpak hoe deze samenwerkingen tot stand kunnen gebracht worden.

Per criterium kunnen 3 scores gegeven worden : "onvoldoende", "aanvaardbaar", "quasi geen informatie beschikbaar". Een voorstel dat "quasi geen informatie" of "onvoldoende" scoort op één beoordelingsaspect wordt niet behouden voor de tweede selectiefase. Aangezien criteria uit fase 1 ook opnieuw gescoord kunnen worden in de volgende fase, is het mogelijk dat de scores in beide fasen van elkaar verschillen.

5.3. FASE 2: VOLLEDIG AANVRAAGDOSSIER

5.3.1. Indienen aanvraag

Enkel de aanvragers met een positieve beslissing in de eerste fase kunnen een volledig uitgewerkt projectvoorstel indienen in de 2^e fase. De aanvragers worden gevraagd om in deze fase het projectvoorstel volledig uit te schrijven, inclusief gedetailleerd werkplan, projectbegroting en financieel plan. Projectaanvragen in de 2^e fase dienen ten laatste op de uiterste dag van indiening bezorgd worden aan AIO.⁷

Bij indiening in de 2e fase dient de begunstigde clusterorganisatie, die de uitvoering van het project op zich zal nemen, definitief bekend te zijn. De begunstigde clusterorganisatie dient gemandateerd te worden door minstens 10 representatieve Vlaamse ondernemingen.

Het aantonen van het (financieel) engagement van de individuele bedrijven speelt net zoals bij de Eol een belangrijke rol in deze tweede fase. Dit engagement kan in de volledige aanvraag aangetoond worden via concrete financiële toezeggingen van individuele bedrijven, de opname van bedrijfscases, het vervullen van specifieke taken door de individuele bedrijven in het werkplan, ...

5.3.2. Ontvankelijkheid en volledigheid

Na indiening gaat AIO de volledigheid en ontvankelijkheid van de aanvraag na. De formele ontvankelijkheidscriteria in fase 2 zijn:

- de projectaanvraag is ingediend ten laatste op de sluitingsdatum van de oproep;
- de projectaanvraag bevat minstens 10 ondertekende intentiebrieven van individuele Vlaamse bedrijven die de projectaanvraag ondersteunen, inclusief het mandaat om op te treden als aanvrager;
- de steunaanvraag bevat een voorstel van projectbegroting, een financieel plan, een actieplan, een verantwoording van de additionaliteit van de steun en een werkplan met leverbaarheden.

Het AIO kan contact opnemen met de aanvrager tijdens de ontvankelijkheids- en volledigheidanalyse om de aanvraag te vervolledigen binnen de 10 werkdagen.

⁷ De definitieve uiterste datum van indiening voor fase 2 zal vermeld staan in de brief waarin aanvragers uitgenodigd worden om een volledige projectaanvraag in te dienen.

5.3.3. Evaluatie en beslissing

Het volledige projectvoorstel wordt in de tweede fase op basis van de projectaanvraag en een mondeling college met de aanvragers, beoordeeld door het AIO met advies van externe deskundigen. Bij de samenstelling van de colleges van deskundigen, zal worden ingestaan voor een multidisciplinair college van deskundigen dat alle aspecten van de projectaanvraag kan beoordelen. Er zal hierbij eveneens rekening gehouden worden met eventuele risico's op belangenvermenging.

Op basis van de beschikbare informatie en het advies van de externe deskundigen, wordt door het beslissingscomité van het Fonds voor Vlankeren Economisch en Innovatiebeleid een beslissing genomen over de omvang van de subsidie, alsmede over de bijzondere voorwaarden en modaliteiten ervan.

Onafhankelijk van de evaluatieprocedure kan het beslissingscomité een negatieve beslissing nemen of aanvullende voorwaarden stellen op basis van het niet voldoen aan overige verplichtingen of vergunningen vanwege de overheid of niet-correct gedrag naar aanleiding van vorige aanvragen (inzake informatieverstrekking, inhoudelijke en financiële verplichtingen of verslaggeving).

Bij de selectie kan het beslissingscomité eveneens rekening houden met de complementariteit van de projecten onderling en met een voldoende spreiding over sectoren en technologiedomeinen, om een voldoende diversiteit te bewerkstelligen in de gesteunde portfolio.

5.3.4. Evaluatiecriteria

De voorstellen van innovatieve bedrijfsnetwerken worden in de tweede fase beoordeeld op 2 dimensies: (i) clusterpotentieel en (ii) de kwaliteit van het project. De dimensie clusterpotentieel wordt beoordeeld aan de hand van 3 criteria: (i) competitiviteitsverbetering, (ii) additionaliteit en meerwaarde en (iii) gedragenheid van het initiatief

Bij de beoordeling van 'het clusterpotentieel' wordt met volgende subcriteria rekening gehouden:

i) Competitiviteitsverbetering

Omvang en potentieel van de competitiviteitsverbetering

In een goed project leidt de competitiviteitsverbetering tot een aanzienlijke collectieve versterking van de concurrentiepositie van de clusterleden en zijn er ook belangrijke spill-overs te verwachten naar andere bedrijven of domeinen buiten de cluster.

Tijdslijn (balans KT LT)

Een goed project slaagt er in om binnen de looptijd van het clusterproject al een maximale competitiviteitsverhoging te realiseren waarbij er eveneens voldoende perspectief is op verdere duurzame competitiviteitsverhoging en economische groei na afloop van het project. De balans tussen de competitiviteitsverhoging op korte termijn en de lange termijn is in evenwicht.

Duurzaamheid verankering

Een goed project slaagt er in om een duurzame (blijvende) samenwerkingen tussen clusterleden tot stand te brengen en om overtuigende/directe outputs op te leveren die de projectresultaten bestendigen na het einde van het project.

Economische meerwaarde voor maatschappelijke uitdagingen

Een project met een duidelijke en gemotiveerde meerwaarde op vlak van maatschappelijke uitdagingen wordt als goed beschouwd als hierbij een economische meerwaarde voor Vlaamse ondernemingen kan aangetoond worden.

ii) Additionaliteit en meerwaarde

Relevantie

De doelstellingen van een goed project zijn relevant en geloofwaardig en sluiten aan bij de geïdentificeerde opportuniteiten en knelpunten van het projectvoorstel.

Noodzaak tot samenwerking

Een goed projectvoorstel toont overtuigend aan dat de cluster een potentieel heeft om resultaten en effecten te bereiken waar het bevorderen van samenwerking tussen ondernemingen onderling en/of met andere actoren een duidelijke meerwaarde vormt voor het bereiken van de doelstellingen (=samenwerkingsnoodzaak). Er wordt een duidelijke gemeenschappelijke basis tussen de clusterleden aangetoond als rode draad voor toekomstige onderlinge samenwerkingen.

Complementariteit

Bij een goed project is de voorgestelde werking (indien van toepassing) sterk differentiërend ten opzichte van bestaande clusterwerking en/of ten opzichte van bestaande activiteiten van de host van de clusterorganisatie. De cluster in het projectvoorstel vertoont in zijn activiteiten evenmin overlap ten opzichte van andere initiatieven vanuit economische en innovatie invalshoek. Waar wenselijk zijn/worden er samenwerkingsafspraken gemaakt met andere initiatieven binnen of buiten Vlaanderen. Projecten die grote overlap tonen met andere publiek gefinancierde activiteiten/initiatieven en of reële risico's op marktverstoring met zich meebrengen zijn niet steunbaar

iii) Gedragenheid van het initiatief

Voortraject

Een goed project heeft tot de indiening van een volledig projectvoorstel een voortraject doorlopen in samenwerking met een representatieve groep van bedrijven. Het projectvoorstel toont aan dat er voldoende informatie (bv. via specifieke bedrijfscases) beschikbaar is over de noden en opportuniteiten bij de doelgroep (bedrijven) en/of over de eventuele ontbrekende (bedrijfs)schakels in de clusters.

Draagvlak en engagement van bedrijven

Bij een goed project zijn een aantal trekkende bedrijven (lead partners) betrokken die representatief zijn voor de doelgroep. In het projectvoorstel kunnen ondermeer via gemotiveerde en geloofwaardige intentiebrieven bedrijven geïdentificeerd worden die een actieve en leidende rol willen opnemen in de sturing en werking van de cluster en/of financieel willen bijdragen aan de cluster(organisatie).

Representativiteit van het initiatief

De bij het project betrokken bedrijven zijn representatief voor de doelgroep. De kern van de cluster bestaat uit Vlaamse ondernemingen met groeiambities, innovatiebewust, met internationale blik en openstaand voor samenwerking. Er zijn hierbij bedrijven betrokken uit de noodzakelijke onderdelen van de waardeketen (in functie van de doelstellingen) en er is een goede mix van grote bedrijven en

kmo's. Naast de bedrijven zijn de noodzakelijke/relevante actoren voor het bereiken van de doelstellingen betrokken bij het initiatief.

Bij de beoordeling van de 'kwaliteit van het project' wordt met volgende criteria rekening gehouden

i) Organisatie en werking

Organisatie van de cluster en clusterorganisatie

In een goed project is een belangrijke sturende rol weggelegd voor de bedrijven in het beslissingsproces van de clusterwerking en de aansturing van de clusterorganisatie. De eventuele host-organisatie stelt zich onafhankelijk en neutraal op en er zijn voldoende garanties inzake de financiële transparantie. De rol van de niet-bedrijven in de aansturing van de cluster is voldoende duidelijk en niet dominant. Er is voldoende ruimte voor interactie tussen clusterleden onderling en met de overheid (AIO). De cluster staat voldoende open voor nieuwe leden en er worden hierbij geen beperkingen opgelegd door de eventuele host-organisatie.

Werking van de cluster

De clusterorganisatie toont aan dat het voor de uitvoering van het project kan beschikken over de juiste competenties en omkadering. De aangeduide (aan te duiden) clustermanager en bij uitbreiding het volledige team beschikken over de juiste competenties en ervaring om de clustercoördinatie op zich te nemen. Deze clustermanager is in hoofdzaak tewerkgesteld op het project en er is continuïteit voorzien in het team of binnen de host van de clusterorganisatie om indien nodig de rol over te nemen.

ii) Kwaliteit van de aanpak

Plan van aanpak:

De globale aanpak en de voorgestelde activiteiten van een goed project zijn afgestemd op de realisatie van de doelstellingen en haalbaar binnen de vooropgestelde termijn. De voorgenomen activiteiten vormen een efficiënt en coherent geheel. De voorgestelde aanpak voldoet om ondernemingen onderling of met andere actoren te doen samenwerken met in acht name van het volledige waardenetwerk en er is voldoende aandacht voor activiteiten dicht bij de markt. Er is een adequate aanpak voorzien inzake omgang met de geïdentificeerde projectrisico's.

Inzet van middelen:

De gevraagde personeelsinzet en begroting zijn in lijn met het projectplan en de beoogde doelstellingen /resultaten. Er is een sluitend en doelmatig financieel plan voorzien met een duidelijke focus op cash-bijdragen van bedrijven.

Opvolging van het project

Een goed project beschikt over een uitgebalanceerd opvolgingssysteem van indicatoren en mijlpalen die toelaten de voortgang van het project op te volgen en waar nodig de aanpak bij te sturen. In het bijzonder is er in het projectvoorstel een beperkte set van stuurbare KPI's opgenomen die in lijn zijn met de vooropgestelde competitiviteitsverbetering. Het project voorziet voldoende ruimte voor opvolging. Het is duidelijk welke aanpak zal gevolgd worden voor de bijsturing van het project bij het niet behalen van targets (mijlpalen, KPI's)

5.4. NA DE BESLISSING

5.4.1. Bekendmaking van de beslissing

De projectfiche met de besluitvorming wordt aan de aanvrager overgemaakt bij bekendmaking van de beslissing. Er wordt door AIO een mogelijkheid tot nabespreking aangeboden, die zeker bij een negatieve beslissing sterk aangeraden wordt.

5.4.2. Start van het project

In het geval van een positieve beslissing wordt een overeenkomst opgemaakt tussen het AIO en de projectaanvragers. Op het ogenblik dat het project start dient de rechtspersoon van de gemandateerde clusterorganisatie die optreedt als begunstigde effectief opgericht te zijn.

5.4.3. Opvolging van het project

Het Agentschap Innoveren en Ondernemen zal de inhoudelijke voortgangscntrole van de gesteunde clusterprojecten doen, ondermeer op basis van de regelmatige voortgangsrapporteringen. Er zal hierbij ook aandacht geschonken worden aan de voortgang van de bij aanvang van het project gedefinieerde performantie-indicatoren. Meer details over de uitvoering en opvolging zullen bekend gemaakt worden in een afzonderlijk toelichtingsdocument.

Het AIO wordt minstens twee maal per jaar als waarnemer uitgenodigd op een bijeenkomst van het bestuursorgaan van het innovatief bedrijfsnetwerk. Van elke vergadering van dit bestuursorgaan wordt een verslag opgemaakt en aan AIO bezorgd.

5.4.4. Uitbetaling van de steun

De uitbetaling van de steun gebeurt jaarlijks in twee schijven. De eerste schijf zal worden uitbetaald nadat 80% van de vereiste cofinanciering voor het betreffende jaar aangetoond wordt. De tweede schijf van de steun zal uitbetaald worden nadat het saldo van de verzamelde cofinanciering wordt aangetoond en op basis van een jaarlijks inhoudelijk en financieel verslag.

Gezien de vereiste 50% cofinanciering op jaarbasis geldt, zal er jaarlijks een financiële afrekening gebeuren waarbij eventuele onbenutte saldi van de jaarlijkse maximale toegekende steun in principe niet kunnen overgedragen worden naar een volgend projectjaar.

5.5. GEHEIMHOUDING

Alle personeelsleden van het AIO, externe deskundigen en leden van het beslissingscomité zijn er toe gebonden alle informatie vertrouwelijk te behandelen en geen gegevens aan derden mee te delen of aan te wenden ten voordele van zichzelf.

Een beknopte samenvatting van de EoI's zal na de beslissing door het beslissingscomité publiek bekendgemaakt worden.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: STEUNBARE ACTIVITEITEN VOLGENS ART. 27, STEUN AAN INNOVATIECLUSTERS, IN DE ALGEMENE GROEPSVRIJSTELLINGSVERORDENING

Binnen de algemene groepsvrijstellingsverordening (C(2014) 3292/3)⁸ zijn de voor exploitatiesteun ten behoeve van innovatieclusters in aanmerking komende kosten voor:

- a) het aansturen van het cluster ter bevordering van samenwerking, informatiedeling en het verschaffen of het toeleiden van gespecialiseerde en op maat gesneden zakelijke ondersteuningsdiensten;
- b) de marketing van het cluster om deelname van nieuwe ondernemingen of organisaties te vergroten en de zichtbaarheid te verhogen;
- c) beheer van de faciliteiten van het cluster;
- d) de organisatie van opleidingsprogramma's, workshops en conferenties ter ondersteuning van kennisdeling, netwerking en transnationale samenwerking.

⁸ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0651&from=EN>

BIJLAGE 2 BOUWBLOKKEN VOOR CLUSTERS

Voor de ondersteuning van de activiteiten binnen een innovatief bedrijfsnetwerk zal voornamelijk beroep gedaan worden op reguliere steuninstrumenten.⁹

Ter illustratie worden volgende categorieën van activiteiten kort omschreven:

1. Clusters als lerend netwerk

In de programma's 'ondernemersbevordering' worden door AIO via overheidsopdracht of projectoproep dienstverleners geselecteerd ter ondersteuning van ondernemers in hun verschillende levensfasen en voor aspecten van financiële geletterdheid en toegang tot financiering, in de brede zin. Bij de implementatie van deze programma's zal ook voorzien worden in ondersteuning van netwerkformules gericht op hoge groei-bedrijven of professionalisering. AIO zal bij de uitvoering van deze programma's voorzien dat de clusters de kans krijgen aan dit beleid deel te nemen door samenwerking te stimuleren met aangestelde dienstverleners of door de clusters als een bevoorrechte doelgroep te beschouwen voor de acties gericht op bedrijvengroeperingen.

2. Internationalisatie

Binnen het bestaande subsidie-instrumentarium voor activiteiten ter bevordering van het internationaal ondernemen bij FIT (FINSTIM), wordt een regeling voorzien voor steun aan clusters voor een maatwerkproject ter bevordering van internationaal ondernemen. Een maatwerkproject is een samenhangend geheel van initiatieven en activiteiten, toegespitst op de specifieke noden van de cluster, dat tot doel heeft om de producten of diensten van de cluster in het buitenland te commercialiseren. FIT zal bij de toekenning van deze subsidies voorzien dat de clusters, die ondersteuning van AIO genieten voor de exploitatie, een specifieke doelgroep zijn.

3. Kennisopbouw en kennisvalorisatie

Binnen het algemene 'cluster' principe van samenwerking is er in de samenwerking met kennisinstellingen een brede waaier aan activiteiten mogelijk, gaande van kennisopbouw met een lange termijn karakter, naar projecten binnen de tijdschijf van bedrijfs-O&O (die zowel kennisopbouw als kennisimplementatie kunnen omvatten), tot activiteiten gericht op kennisvertaling, ontsluiting van kennis, disseminatie en innovatie-ondersteunende activiteiten. Innovatieve bedrijfsnetwerken kunnen een faciliterende en/of begeleidende rol opnemen om deze projecten te initiëren.

Bestaande subsidieregelingen bij IWT, zoals O&O-bedrijfsprojecten en SPRINT-projecten (<http://www.iwt.be/subsidies/extrasteun/samenwerking>), voorzien een toeslag op het steunpercentage voor projecten waarin wordt samengewerkt tussen bedrijven.

4. Investeringsprojecten

In het kader van de strategische transformatiesteun en de strategische ecologiepremie, beide bestaande subsidieregelingen bij Agentschap Ondernemen, kunnen bedrijven voor bepaalde gezamenlijke investeringsprojecten steun

⁹ Bestaande steunregelingen bij Agentschap en Ondernemen en IWT waar naar wordt verwezen in deze bijlage, zullen vanaf 1 januari 2016 worden verdergezet binnen Agentschap Innoveren en Ondernemen.

aanvragen: <http://www.agentschapondernemen.be/themas/strategische-transformatiesteun> en <http://www.agentschapondernemen.be/artikel/strategische-ecologiesteun>.

Binnen het EFRO-programma 2014-2020 is voornamelijk Prioritaire As 1 – ‘Stimuleren van onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie’ relevant voor eventuele financiering van clusteractiviteiten. (<http://www.agentschapondernemen.be/artikel/prioriteitsas-1-stimuleren-van-onderzoek-technologische-ontwikkeling-en-innovatie>) In deze prioriteit worden regelmatig oproepen gelanceerd voor living-labs en demonstratieprojecten. Hierbij komen zowel investeringen als ondersteunende activiteiten in aanmerking voor steun. Afhankelijk van de specifieke focus en / of methodiek kunnen er eventueel ook mogelijkheden zijn binnen Prioritaire As 2 – ‘Versterken van het concurrentievermogen van kmo’s’ en Prioritaire As 3 – ‘Overgang naar een koolstofarme economie’.

5. Specifieke clusteractiviteiten – exclusief voor clusters

Er wordt binnen AIO een programma uitgewerkt waarbij innovatieclusters projecten kunnen indienen voor bijkomende exploitatiesteun. Het is hierbij noodzakelijk aan te tonen dat deze kosten de normale clusterwerking overstijgen, uitzonderlijk van omvang zijn en hierdoor niet gedragen kunnen worden met de reeds gefinancierde exploitatiesteun. Het gaat hierbij om exceptionele events, extra studieopdrachten of andere opdrachten van uitzonderlijke aard.